

[Hanne Reintoft.]

artikel om Danmarks 3 største banker og deres direkte forbindelse til 62 af landets største aktieselskaber.

Jeg vil derfor prioritere en sådan kommissions opgave på en anden måde, end det er gjort i forslaget, hvor man først har nævnt nogle specielle virksomheder. Principielt bør en sådan kommission først og fremmest skaffe oplysninger om personforbindelser mellem virksomhederne, både de nuværende personforbindelser og også slægtsforholdet mellem tidligere ejere af virksomhederne. Jeg kan sige det på den måde, at kommissionen faktisk skulle udarbejde en slags stam-tavle over dansk industris fædre. Vi ville få meget besynderlige resultater, når vi kan føre det frem til bestyrelsesmedlemmer og aktionærer i de nuværende selskaber. Det er faktisk lidt af en besynderlighed, at vi kender slægtsforholdene for næsten ethvert avlsdyr i Danmark, mens vi ikke kender noget som helst til forbindelserne mellem de forskellige aktieselskaber. Som i Sverige, hvor man klart kan tilbageføre al kapital til 15 familier, ville vi også i Danmark få ret interessante oplysninger frem.

Må jeg i den forbindelse sige til hr. Winter, når han lufter sit glørværdige ukendskab til socialistisk økonomi, at der er unægtelig forskel på, om samfundet ejer produktionsmidlerne, eller om færre og færre private ejer dem, og de giver større og større afkast til disse færre og færre private. Jeg skal ikke gå dybere ind i det, da det jo ikke er et møde i KU.

Forudsætningen for, at monopoltilsynets virksomhed kan blive effektiv, er, at personforbindelserne hurtigst muligt registreres. Oplysninger om aktieselskabernes personforbindelser er meget vanskeligt tilgængelige bl. a. på grund af begrænsningerne i lovgivningen, og jeg kan støtte det mange gange udtalte forslag om, at vi snarest muligt får en ny aktieselskabslovgivning.

Monopoltilsynets fornemste opgave er at forhindre urimelige priser og forretningsbetingelser samt at sikre de bedst mulige vilkår for den frie erhvervsudøvelse. Dette formål er der ingen uenighed om under vores samfundsforhold, men der er stor uenighed om, hvordan vi skal måle og undersøge udstrækningen af de urimelige priser og forretningsbetingelser, der er gældende i Dan-

mark. Monopoltilsynet må nøjes med den overfladiske konstatering af varepriserne, der i realiteten bygger på et subjektivt skøn over rimeligheden af varepriserne. En objektiv vurdering må tage langt flere faktorer med i betragtningen, f. eks. udviklingen i effektiviteten, handelsvejene, produktiviteten og andre omkostningsbestemmende faktorer, der normalt skulle billiggøre varepriserne, men som forvandles til monopolgevinster under forskellige former, bl. a. via personlige forbindelser mellem virksomheder og banker.

Kommissionen bør sideløbende med undersøgelsen af koncentrationen også have til opgave at fremsætte forslag til de lovændringer, det bliver nødvendigt at gennemføre, hvis den økonomiske magtkoncentration inden for dansk erhvervsliv skal belyses fuldt ud, hvad jeg dog næppe tror nogen borgerlig regering har noget som helst mod til at gennemføre.

I bemærkningerne til forslaget er der nævnt, at koncernerne i visse tilfælde næsten fører deres egen udenrigspolitik. Jeg synes ikke, det er en rigtig formulering. Alle koncerner fører en bevidst og selvstændig udenrigspolitik uafhængig af moderfirmaets placering. Som bekendt har kapitalen intet fædreland og intet behov for det danske folkestyre til at regulere kapitalforholdene. Storkapitalen i Danmark har ganske ret i, at Romtraktaten er meget mere fleksibel og praktisk til kapitalens regulering. Kapitalen kender kun én lov, nemlig den største kapitalts magt over den mindre, og derfor er det ganske afgørende, at vi får også personforbindelserne til kapitalen fuldt belyst.

Ordføreren for forslagsstillerne (Sigs-gaard): Det er jo efterhånden fremgået, at baggrunden for vores forslag er den stadigt voksende koncentration inden for erhvervslivet, og der er jo ingen, der kan benægte, at den finder sted. Svage virksomheder bukker under eller opkøbes af stærke virksomheder. Der er opstået en række store kapitalgrupper, der hver for sig kontrollerer mange virksomheder, helt op til hundrede virksomheder, alene ØK har en årsomsætning på ca. 10 milliarder kr. Disse kapitalgrupper — og der er vel en 10-15 stykker, som er særlig dominerende — er også indbyrdes forbundne. I Sverige er der, så vidt